

Thema van de maand februari

'stalondeugden'

Ezels kunnen, in plaats van spelen en vrijuit bewegen, zich vreselijk gaan vervelen tijdens dit winterseizoen. Waardoor ik vorig jaar al een thema vervelen en spelen heb besproken. Nu kom ik, op zoek naar informatie, steeds de benaming 'stalondeugden' tegen. Omdat ik daar meer over wilde weten, koos ik deze maand voor dit thema.

Het thema is verdeeld in;

- de naam stalondeugden
- stereotype gedrag
- de reden van stereotypie
- lichamelijke reactie
- voeding en gedrag
- afleren of afleiding geven

De naam stalondeugden

Toch is er weinig informatie te vinden over ezels die dit gedrag vertonen. Wel heb ik veel informatie gevonden op paarden sites.

Ondanks dat ik zelf geen ervaring met ezels heb, die deze stalondeugden vertonen, ben ik op zoek gegaan naar meer informatie en uitleg hierover. Deze benaming geeft al snel de indruk, dat het erover gaat, dat je dier ondeugend wordt in de stal.

Toch bedoelt men eigenlijk wat heel anders.

Met stalondeugden, wordt een bepaald gedrag bedoeld, wat meer een dwangmatig karakter heeft. Het dier maakt een steeds herhalende beweging zonder duidelijke functie.

De officiële naam hiervoor is stereotypie.

Deze benaming gebruik ik persoonlijk liever dan de naam stalondeugden.

Omdat dit veel duidelijker wijst op een afwijkend gedrag. Terwijl de benaming stalondeugden juist verwarring geeft omdat je meer aan ezels als deugnieten denkt.

Stereotype gedrag

De stalondeugden, zijn dus stereotype gedragingen van paarden of ezels.

Luchtzuigen, kribbebijten, boxlopen en weven zijn voorbeelden hiervan.

Luchtzuigen; het dier heeft z'n hoofd in een bepaalde houding en zuigt dan lucht aan. Bij luchtzuigen doen de dieren dit gewoon los in de stal. Uit onderzoek blijkt dat veel luchtzuigers een maagzweer hebben, wat ook weer een reden kan zijn voor het luchtzuigen. Hierdoor is het belangrijk om dit door de dierenarts te laten onderzoeken en het te behandelen, waardoor de maagirritatie verminderd, en hierdoor kan het luchtzuigen weer afnemen.

Kribbebijten; als een dier gaat luchtzuigen, waarbij hij iets vast pakt, bijvoorbeeld de voerbak rand.

Boxlopen; het dier loopt steeds hetzelfde rondje door de stal,

Weven; het dier zwaait heen en weer van het linker op het rechter voorbeen.

De reden van stereotypie

sociaal contact is broodnodig

Het stereotype gedrag wordt door een paard of ezel gedaan, omdat hij niet in zijn natuurlijke behoeften kan voorzien en een gebrek aan controle heeft over de eigen leefomgeving.

Als een ezel te weinig sociaal contact heeft met andere ezels, kan dit tot stereotypie leiden. Maar ook een te kort aan ruwvoer en te veel krachtvoer kan een oorzaak zijn.

In de wintertijd, is het te lang op stal staan ook een risico, waardoor een ezel stereotype gedrag gaat vertonen.

Deze redenen leveren stress en gezondheidsproblemen op.

Een ezel kan dit proberen te compenseren met het uitvoeren van de stereotypie.

Lichamelijke reactie

Door de stereotype bewegingen, maakt het lichaam endorfine aan.

Deze endorfine hebben een rustgevende, blijmakende en pijnstillende werking.

Hierdoor kan een ezel beter om gaan met zijn levensomstandigheden. Dit is te vergelijken met het ook door endorfine veroorzaakte gelukzalige gevoel wat veel sporters ervaren na lichamelijke inspanning. Door dit lekkere rustgevende en gelukzalige gevoel, raakt een ezel dus als het ware verslaafd aan zijn eigen stereotype gedrag.

Voeding en gedrag

hooi, en stro voor veel kauwplezier

Paarden en ook ezels besteden in de vrije natuur vele uren per dag aan het eten, of zoeken naar eten.

De voeding die het dier nu meestal krijgt wordt netjes in de voerbak, of in de hooiruif aangeboden. Het is daarom zeer belangrijk dat je het dier voldoende stro aanbied, waardoor er nog veel gekauwd moet worden, zodat ze langer bezig zijn. Uiteindelijk hoeven ze meestal al niet meer te zoeken naar voedsel.

Of krijgen te energierijke brok erbij.

Doordat ze minder tijd kauwen, blijft er dus tijd over, krijgt verveling sneller de overhand. Met kauwen wordt er ook voldoende speeksel geproduceerd, wat de vertering van het voer verbetert en het maagzuur kan neutraliseren.

Dit kan weer een verhoogde kans geven op luchtzuigen, of ander stereotype gedrag van het dier.

Daarom is het van belang dat, zeker in de wintertijd, de dieren meer tijd moeten nemen om hun voer te krijgen.

Het vertragen van het eettempo, geeft een positief effect op de spijsvertering en vermindert de kans op verveling.

Kleinere porties, voer verstoppert, gebruik van voerballen of speeltjes zijn allemaal ideetjes hiervoor.

Steeds meer onderzoekers leggen een verband tussen de aanwezigheid van overtollige zuren in het maag-darmkanaal en het ontstaan van ongewenst gedrag.

Wij hebben bij onze eigen ezels, gelukkig geen stereotype gedrag gezien. Wel zien we verveling, ze bijten de hekjes stuk, en halen een hoop rare fratsen uit. Hier krijgen ze hun voeding in kleine porties over de dag verspreid. Soms

wat takken om te knagen of zich bezig te houden. Ook speeltjes liggen er in onze wei, maar de voerton is bijvoorbeeld toch leuker om mee te rollen. Duur paardenspeelgoed is dus niet altijd nodig, je ezels en jezelf kunnen inventief of creatief genoeg zijn.

Afleren of afleiding geven

* bezig zijn met je dieren, geeft voor beide een welkome afleiding*

Als een stereotype of stalondeugd eenmaal aanwezig is, valt het bijzonder moeilijk weer af te leren. Ook het voorkomen van dit gedrag levert vaak alleen maar meer stress op. Er bestaat de kans dat het dier een nieuwe stereotype gedrag ontwikkelt, omdat hij zijn oude niet meer kan vertonen. Het is belangrijk om de oorzaak van de onvrede die het dier heeft met zijn leven zo veel als mogelijk weg te nemen. Denk hierbij aan het geven van dagelijkse weidegang, een constant aanbod van ruwvoer (bijv. stro als stalbedekking), contact met andere dieren, veel beweging, afwisseling in de training en het aanbieden van speeltjes. Met speciale speelattributen kun je de nodige afleiding en impulsen bieden. Maar ook zelf bezig zijn met je dieren kan een mooie afleiding geven op saai

dagen. Ezels kunnen meer leren dan je denkt. Zo zag ik toen ik buiten aan het poetsen was op het pad, onze ezels de straatbezem erg leuk ter afwisseling vonden. Toen deze lang over het pad lag, was het hun nieuwsgier, die hun zover bracht om over de bezemsteel te stappen en zelfs springen. Erg grappig vond ik, want ze zoeken hun eigen bezigheid dus ook! Wij kunnen ze hierin uiteraard helpen. Afwisseling geeft uitdaging, en dan kan op allerlei manieren. Onze dieren vinden het geweldig als ze eens vrij in de schuur mogen komen rondneuzen, en ik kan zeggen, dat ze zich prima bezighouden, en alles zeer interessant vinden omdat het weer nieuw is voor ze.

ook het dagelijkse bezoekje van Quin, zorgt voor een gezellige afleiding